

Ottakaapa toisetkin emännät kynä käteenne ja kirjottakaa tähän lehteenne. Olkaamme nyt ripeitä ennen kuin tulee syyskiireet, jolloin taas ei riitä aikaa muuhun kuin työhön ja hyörintään. Toivoisin näkeväni lastenkin kirjoituksia lehdessä useammin. Täälläkin on siinä iässä olevia lapsia paljon, jotka jo voisivat opetella kirjottamaan. Vaikka eivät saakaan suomenkielistä koulua, voivat he vanhempiensa opastamana harjottaa suomenkieltä. Jospa lopetan tällä kertaa. — Yksi joukosta.

PEARSON, WASH.

Haloo Toverittaren lukijat! Täällä me vain elämme. Olemme vaienneet kuin muuri, mutta eletään täällä silti. Toimitaan täällä myös, vaikka ei sitä ole huudeltu. En ainakaan minä ole huomannut mitään mainittavan niistäkään suurista vappujuhlista, enempää kuin kesäjuhlistakaan, joita pidimme oikein suurmaalman malliin. Vaikka niiden tietämättömien tietoisuuden rahastoon (?) ne rahat luovutettiin. Vaikka ei tämä seurakuntaan kuulukaan tämä, onhan vaan kun itsenäinen kappeli tämä Pearson, kaista kokoonpantu. Näkyvät ne asioista olevan "kuusalla" lukuunottamatta pieniä kissan natiinoita.

Nyt taas kuumeisesti huvitointikunta hommaa suuren suuria ohjelma-iltamia syyskuun 17 p:ksi Toveri haalille. Ohjelmaa tulee olemaan runsaasti. Pearsonin torvisoittokunta tulee soittamaan ja laulukööri laulaa. Runoja, kertomuksia, kuvaelmia, y. m. tulee olemaan. Ja vielä kuuluu tulevan joltain sellaista, jonka saa tietää sitten vasta, kun tulee katsomaan mainittuna iltana. Lopuksi on tanssia. Eikä siinäpäntäsi hinta ole korkea, vain 25 senttiä. Tässä iltamassa kerätty varat luovutetaan Venäjän toverien avustamiseen. Kuten tiedämme, että Venäjän toverit kärsivät nälkää ja meidän on kaikkien velvollisuus auttaa heitä. Me voimme tehdä paljon, jos me vain haluamme. Me Pearsonin työlliset annamme täyden tunnustuksen Venäjän työvän vallalle.

Mitätön.

ONTONAGO, MICH.

Oho, sanoo varsaankin lukija, kun huomaa Ontonagon uutisia Toverittareissa. Onpa tämän paikkakunnan toverittaret välipitämättömiä, kun eivät viitsi pakista omassa lehdessään. Siltä se näyttää. Tietääkseni tänne postikonttoriin tulee kokolailla paljon Toveritar-lehteä. Täältä sitä levittää monelle eri farmikontrille, kuten Wotsberin, Fire Steelen ja Greenin kontreille. En tiedä, onko näissä farmi o-sastoissa tapana lainkaan valita kirjeenvaihtajaa Toverittareille. Olisi mielestäni se tehtävä, että sitten paremmin tulisi törpytettyä kuulomisia muunkin maailman tietoon.

Tämä paikkakunta on mitä surkeimpia paikkoja tässä "hyvinvoinnin" maassa. Tavara täällä on hirvittävän kallista; työläisten elintaso niinollen pysyy aina alimmalla asteella. Kun vertaa suurten kaupunkien kuten New Yorkin ja Chicagon hintoja tämän paikan hintoihin, niin jopa ne jäävät kauaksi. Sanotaan ehkä, että mikä sitten hinnat täällä niin äärettömiin kohottaa, onhan se paikka suuren Superior järven rannalla, jossa laivat kulkevat. Mutta varsaankin sanoo rautatiekomppania liikemiehille, että kaikki on kuljetettava rautatietä myöten, kun tänne tulee vain yhden komppanian tie. Sekin lienee osaltaan syynä saksipainon hinnan kalleuteen.

Pienviljelijöille luulisi olevan hyvän asian, kun hinnat tavaroille ovat korkeat, mutta eipä tuo siltä kuulosta. Jos on jotain myymistä, niin eipä niitä saa kaupaksi. Puhuttelin erästä farmin emäntää. Hän kertoi olleensa kukkokoipia kaupalla, oli käynyt joka talon ovella tarjoamassa niitä, mutta yksi oli sanonut yhtä toinen toista, m. m. että saahan sillä hinnalla jo kaupastakin ostaa. Kyllä ne sitten kelpaavat, kun välikädet niistä ensin voitot kiskovat ja kuluttajille tarjoavat vanhoina ja pilaantuneina. Niinhän se tapaa käydä.

Tämän paikan uutisiin sopii asettaa samanlainen loppu kun monesta muusta "sivistys" paikasta näkyy olevan, että "muunsain" on täälläkin hyvin tunnettu. Tässä juuri vetivät erään suutarin oikeuteen liian kovasta auton ajosta kaupungilla. Suutari päätti, että mistäs sen "limetin" tietää, kun ei ole ilmoitus tauluja. Eivällään miehet sanoivat, että etpä olisi nähnyt niitä, vaikka niitä olisi ollut kuinka paljon. Mies oli saanut siitä liiaksi "kuinvaloa."

Kynä.

COPPER CLIFF, ONT., CAN.

Raportti suom. lasten kesäkoulusta:

Koulu alkoi "Taiston" talolla heinäkuun 21 p. ja loppui elok. 31 p:nä 21. Opettajaksi osaston työkokouksessa valittiin 3 henkilöä nim. E. M. Jouppi, Laura Mäki ja Ida Seppälä. Viimeksi mainittu ei ottanut tointa vastaan ja toiseksi mainittu vaikean pääsyn takia oli pakotettu luopumaan toimesta jonkun päivän kuluttua. Hänen tilalleen tuli Jalmar Mannila joka Jouppin kanssa johti koulua loppuun saakka.

Oppiaineet olivat suomenkielen aakkosia, tavausta, tavuttain lukua, sisälukua, kirjoitusta ja kielioppia. Yksinkertaisella tavalla selostelimme yhteisomistusoikeuteen perustuvan yhteiskunnan periaatetta. Runonlausuntaa laulua, voimistelua ja "Lasten laulukirjasta" leikkejä. Suorien kysymysten avulla koetimme kehittää lapsissa harjoitsemiskykyä. Oppikirjana käytimme A. B. Mäkelän aapiasta, sanomalehdistä, erittäinkin "TOVERITTARESTA" saimme paljon henkeviä runoja ja kauniita kertomuksia, joita lapset näyttökappaleen y. m. ohjelman lisäksi harjoittelivat päättäjaisjuhliin.

Lapset olivat koko kouluaajan ihailtavasti innostuneita. Ikävä vaan, ettei jo vuosikymmentä ikuisemmin ole annettu lasten kasvatukselle osaston tahoita suurempaa huomiota.

Koulun lopettajaisjuhlat vietettiin syysk. 3 p:nä illalla, jossa lapset suorittivat ohjelman ja johon paikalle saapunut yleisö oli erittäin tyytyväinen. Elok. 28 perustimme "Ihanneliiton" jossa on jo 35 jäsentä. Lapset valitsivat keskuudestaan virkailijat. Puheenjohtajaksi Fred Korpinen, sihteeriksi Aino Vainikainen ja jäsenkirjuri Bertha Hänninen. Kokoukset pidetään jokaisena sunnuntaina kello 2. Jäsenmaksut alle 10 vuoden 5 senttiä, 10—18 v. 10 senttiä kuukaudessa.

Toivomme, että työläislasten vanhemmat käsittäisivät miten tärkeää on takoa luokkamme käsite lapsimme heidän pienessä ollessa. Valt. kouluissa lapset oppivat paljon hyviä hyödyllisiä aineita, mutta se porvarillinen periaate, jota heihin siellä iatutetaan, ei ole eduksi työväenluokan vapauden pyrkimyksille, joten meidän on sen vastainpainsäilyttävä kesäkouluja sekä perustettava "Ihanneliittoja", joissa lapset oppivat todellista hyvää, käytännöllistä, kaunista ja hyödyllistä. Siis

kaikki LAPSET TERVE TULOJA IHANNELIITTOOMME!

Kesäkoulun ja ihanneliiton puolesta, Jalmar Mannila. E. M. Jouppi.

VANDALIA, MONT.

Haloo Toverittaren lukijat, suuret ja pienet. Nyt taas kirjoitan vähän täältä kontrista. Ei tänne tullut erittäin hyvää vuotta, mutta tulihan kuitenkin senverran, että taas voi riistää jien suuta tukkia.

Täällä sattui eräs tapaus, että herrat veivät erältä leskeltä kaikki lehmät ja hevoset. Kaksi hevosta jäi hänelle siten, kun sattui niillä olemaan kaupungissa. Tällä leskellä on neljä lasta. Äiti on heiltä kuollut muutama vuosi sitten. Kyllä niiden porhojen kanssa on pärjäämistä, se täytyy sanoa. Ei se ole sillä hyvä, jos ne vievät lehmät ja hevoset, mutta kun vievät maat mannut ja kaiken minkä suinkin saavat. Kai veisivät vaikka hengen, jos siitä jotain olisi tulevaa. Kyllä kaikki ne loiseläjät pitävät farmareita kaikkein tyhimpinä ihmisinä, kun ne tekevät ilman työtä ja herroja tyytyväisinä elättävät—Lillian Silver.

LUOKKAERO

He maksivat koivulehdossa olevalla ruohokolla, katsellen toinen toistaan. Poika oli kaksikymmenvuotias ja tyttö oli samanikäinen.

— Yrjö, kuiskasi tyttö. "Miksikäs sinä olet aina niin murheinen? Etkö sinä voi riemuita samalla tavalla kuin muutkin nuoret?"

Pojan silmät välähtivät. Sitten hän katsoi tyttöä hetkisen silmiin. Hän katsoi ikäänkuin hankkiakseen varmuuden, millä mielellä toinen kysymyksensä teki. Hän näki tytön tummat, kauniit avonaiset silmät. Niissä oli jotain osanottavaista, niissä oli melkein hellyyttä.

Poika tunsi kummallisen laineen käyvän ruumiinsa läpi. Se laine lämmitti, se virkisti.

— Inga... Kuinka sinä teet tällaisen kysymyksen? Eikö sinulla ole muuta puhumista kuin kysyä minulta sellaista, jota en voi niin helposti kertoa?

Seurasi äänettömyys. Ei kuulunut muuta kuin linnun liverrystä läheisessä koivusta... ja kaukaa, jostain kaukaa laulua ja naurua, joka kumminkin hukkui toisinaan kuulumattomiin... Siellä nuoriso vietti juhannusjuhlaansa palavien kokkojen ympärillä... Mutta he kaksi vaikenivat.

Sannakaan sanomatta katselivat he toisiansa jälleen silmiin... Siinä he hetkisen äänettöminä lepäsivät.

Hetkisen kuluttua kuiskasi tyttö:

— Minä luulen että sinä kärsit, kärsit jostakin selittämättömästä... Ja sen vuoksi ajattelin, että jos minä voisin auttaa, lohduttaa sinua... Minä pidän Yrjö sinusta... pidän enemmän kuin monesta muusta... En ole tahtonut aikaisemmin sitä sinulle sanoa, mutta sanon nyt...

Yrjön silmät leimahtivat... Hän oli tarttumaisillaan tyttöä kädestä, mutta sitten hän hillitsi itsensä ja jäi äänettömänä kuuntelemaan lintujen liverrystä... Hän huomasi niiden laulussa monia säveliä ja jotkut säveleet sopivat niistä hänellekin. Sellaiset sävelet, joissa oli kaihoa, tuliasta, polttavaa kaihoa... Sellaista kaihoa, joka pulppuaa sydämen syvyydestä.

— Inga, lausui hän. Sinä kysyt minulta sellaista, johon ei ole helppoa vastata... Minusta tuntuu, että sinä et voi käsittää minua ja minun elämäni, sinä aurinkoisen elämän lapsi...

Minun elämäni on aivan toisellaan kuin sinun. Siihen sisältyy paljon murhetta, tuskaa ja pettymystä...

Hän vaiken. Hänen sydämensä pampaili kummallisesti. Hän ihmetteli itseään sen vuoksi, että oli erehtynyt tuollaiseen tunnustukseen... Hän, joka ei ollut koskaan puhunut kenellekään sisimmästään...

Hän katsoi tyttöä... Ruskeakurtista, tummaihoista tyttöä, joka tuojutti surumielisesti jonnekin etäisyteen... Ja mitä kauemmin hän tyttöä katsoi, sitä enemmän hän tunsi omaa tunnossaan soimaa siitä, että hän oli hänestä ajatellut äsken sellaista epäilyttävää...

— Enkelini! Minuu pikku-enkelini! välähti hänen aivoissaan.

Samassa kuullui jostakin kaukaa käen kukunta... Se kukkui monta kertaa...

Tyttö loi nuorukaiseen katseen, jossa oli hämmästyä.

— Kuulitko? Se oli käki... Ja se kukkui... kukkui niin kauniisti.

— Se kukkui meille, huudahti nuorukainen. Se kukkui meidän onneksemme...

He vaikenivat... Koko metsä vaiken... Ei kuulunut hiiskahdustakaan...

Tiedätkö, Inga, millaista on ihmisen elämä silloin, kun hänellä ei ole yhtään luontoa, johon voisi luottaa, ja jolle voisi sisimpänsä purkaa...? Minä olen ollut koko elämäni yksin... Ei yhtään ystävää, ei yhtään tosiystävää. Paljon on ollut tovereita, joukossa hyviäkin, mutta ei yhtään ystävää...

Hän pysähtyi... Viimeiset sanat olivat tulleet esille tuskaisesti. Hän lausui ne melkein läähättäen...

— Minä uskon, että se on onnetonta, kun ei ole ystävää... Mutta luulen, että moni ihminen on itse syyppä siihen, ettei omista ystävää... Ihminen, joka sulkeutuu itseensä ja karttaa seuraa, hänestä ei voi olla kenenkään ystäväksi... Jokainen karttaa sellaista sulkeutunutta erakkoa... Ja minä luulen, että sinä olet ollut sellainen...

— Se lienee totta, vastasi poika. Mutta minä en ainakaan mielelläni olisi ollut tällä tavalla. Mutta elämä minua murjoi... Sen iskut olivat niin voimakkaita, että sieluni seipään arvet iski... parantumattomat arvet... Tyttö katseli äänettömänä häntä... Hänen silmistään saattoi lukea osanottoa, sääliä...

— Kerro lisää, kerro! kuiskasi hän.

— Inga! Oletko käynyt koskaan tehtaassa, siinä synkännöksessä tehtaassa, joka on lähellä sitä koulua jossa sinä ennen kuljit? Se tehdas on synkkä, synkin paikka maailmassa... Siellä on pölyä, hirveää pauhinaa ja raskas, myrkyllinen ilma... Sellainen ilma, että sen hengittäminen vie kuostavimmankin ihmisen ajanpitkään kalpeaksi, kurjaksi olenoksi... Ja siellä minä olen raatanut kaksitoista vuotta saakka... Raatan joka ikisen arkipäivän aamusta iltaan...

— Mutta etkö löytänyt muuta työtä? Jotakin hauskeempaa työtä... Miksi juuri sinne menit?

— Minun täytyi mennä sinne... Ei ollut muualla saatavissa työtä... Muistan kuinka opettajani kansakoulun kuudennella luokalla meille lausui: pojat, karttakaa tehtaita, jos suinkin voitte... Niiden ilma on myrkyä ja työ kuolettavaa... Mutta minun ei käy nyt valitseminen. Kotona oli paljon pieniä veljiä ja siskoja, jotka tarvitsivat leipää... Isän palkka ei tahtonut mitenkään riittää. Aina kärsittiin nälkää ja puutetta. Mutta koska minä